

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 2023

11 Δεκεμβρίου 2023, Λευκωσία

Καλωσόρισμα Παύλου Καλοσυνάτου

Γενικού Διευθυντή του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ

Αγαπητοί φίλοι, αγαπητές φίλες,

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες,

Σας καλωσορίζω στην σημερινή μας εκδήλωση για την παρουσίαση της ετήσιας Έκθεσης για την Οικονομία και την Απασχόληση 2023 και σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας.

Η κυπριακή οικονομία ακολουθεί τη διεθνή συγκυρία, η οποία χαρακτηρίζεται από πολλές αβεβαιότητες που δεν είναι αποκλειστικά οικονομικές. Έχουν κυρίως γεωπολιτική διάσταση. Στις περσινές αβεβαιότητες προστέθηκε πριν δύο και πλέον μήνες ο ανελέητος πόλεμος του Ισραήλ κατά του Παλαιστινιακού λαού στην κατεχόμενη Γάζα, αλλά και στην κατεχόμενη Δυτική Όχθη. Αυτός ο πόλεμος, πέραν από το ανείπωτο κόστος σε ανθρώπινες ζωές αμάχων και υποδομών, έχει το δυναμικό να τινάξει στον αέρα τις πολύ εύθραυστες ισορροπίες στην περιοχή μας και να μετατραπεί σε μία περιφερειακή ή ακόμη και διεθνή σύρραξη. Αυτός ο πόλεμος αποκαλύπτει για μια ακόμα φορά την υποκρισία της Δύσης που στηρίζει με κάθε δυνατό τρόπο το Ισραήλ σε αυτή του τη νέα εγκληματική και γενοκτονική διολίσθηση. Αυτός ο πόλεμος δοκιμάζει τις αντοχές και ανοχές του ανθρώπινου πολιτισμού μας.

Μέσα, λοιπόν, σε αυτή τη συγκυρία, η Κυπριακή οικονομία επιβραδύνεται κατά το 2023 και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ μειώνεται σύμφωνα με τις προβλέψεις στο 2,3-2,5%. Παραμένει, ωστόσο, διπλάσιος από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως συνέβη και με τις άλλες χώρες της Μεσογείου που ευνοήθηκαν από τη εξαιρετική τουριστική συγκυρία.

Αυτές οι καλές επιδόσεις της Κυπριακής οικονομίας υποκρύπτουν, ωστόσο, σοβαρές αδυναμίες που τείνουν να μετατραπούν σε χρόνιες 'ασθένειες'. Επιτρέψτε μου να αναφερθώ επιγραμματικά σε δύο από αυτές, οι οποίες θα αναλυθούν με περισσότερη λεπτομέρεια και βάθος στη συνέχεια της εκδήλωσης μας.

Η πρώτη αφορά στο χαμηλό ρυθμό συσσώρευσης παραγωγικού κεφαλαίου που πολλές φορές έχει ασχοληθεί η ετήσια Έκθεσή μας τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα μετά το 2015. Ο χαμηλός ρυθμός συσσώρευσης κεφαλαίου οφείλεται στη μείωση του ποσοστού των διαθέσιμων πόρων που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για παραγωγικές επενδύσεις. Όπως, εξηγούμε στην Έκθεση μας, η κερδοφορία των επιχειρήσεων έχει φτάσει σε ύψος ιστορικών διαστάσεων. Επομένως, οι πόροι για επενδύσεις είναι διαθέσιμοι σε αφθονία. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις προτιμούν να τους κατευθύνουν σε άλλες χρήσεις. Η μείωση των παραγωγικών επενδύσεων, με τη σειρά της, οδηγεί το παραγωγικό δυναμικό της χώρας σε στασιμότητα, θέτοντας φραγμό στην ανάπτυξη του ΑΕΠ και στη δημιουργία νέων παραγωγικών θέσεων εργασίας. Έτσι, κατά τα τελευταία έτη,

ενώ η οικονομία βρίσκεται σε κατάσταση πλήρους χρησιμοποίησης του παραγωγικού δυναμικού της, η ανεργία παραμένει σε ψηλό επίπεδο, μεταξύ 6,5-7,0% που συγκρινόμενο με το 2008 είναι κατά 3% ψηλότερο.

Η δεύτερη αδυναμία είναι το γεγονός ότι, ενώ η οικονομία αναπτύσσεται με ψηλούς ρυθμούς, η παραγόμενη προστιθέμενη αξία δε μοιράζεται με δίκαιο τρόπο ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις της εργασίας και του κεφαλαίου. Βλέπουμε από τη μια τα κέρδη των επιχειρήσεων να αυξάνονται με φρενήρη ρυθμό και από τα άλλα τα εισοδήματα από εργασία να υποχωρούν. Βρίσκεται, δηλαδή, σε εξέλιξη μία διαδικασία απαξίωσης της εργασίας, η οποία ξεκίνησε το 2013 με την εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής που συμφωνήθηκε ανάμεσα στην Τρόικα και την προηγούμενη κυβέρνηση. Σήμερα, αυτή η διαδικασία συνεχίζεται μέσω του πληθωρισμού. Αυτές οι εξελίξεις αποτυπώνονται στα στατιστικά στοιχεία της Κυπριακής οικονομίας που περιγράφουν τις αμοιβές και την διανομή του προϊόντος. Το μερίδιο του προϊόντος του επιχειρηματικού τομέα που ιδιοποιείται η εργασία, είναι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας κατά 11,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ χαμηλότερο το 2023, συγκριμένο με το μερίδιο της εργασίας κατά την περίοδο 2006-2012. Οι απώλειες αγοραστικής δύναμης για τον κόσμο της εργασίας ανέρχονται συνολικά στα 11,7 δισεκατομμύρια ευρώ για όλη την περίοδο 2013-2023.

Με αυτά τα δεδομένα, οι διεκδικήσεις του συνδικαλιστικού κινήματος των εργαζομένων που αφορούν την ΑΤΑ, τον κατώτατο μισθό, τις αυξήσεις των μισθών των εργαζομένων, τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και γενικότερα όλες τις αναγκαίες παρεμβάσεις για την αναχαίτηση της διαδικασίας απορρύθμισης της εργασίας παραμένουν επίκαιρες και δίκαιες. Όπως, επίσης, δείχνει η έκθεσή μας, οι αυξήσεις των απολαβών των εργαζομένων δεν θα είχαν επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα της Κυπριακής οικονομίας. Ούτε θα έθιγαν την ικανότητα χρηματοδότησης των παραγωγικών επενδύσεων. Αντιθέτως, μια τέτοια πολιτική θα είχε ευνοϊκά αποτελέσματα στη ζήτηση, ιδιαίτερα στη ζήτηση που στρέφεται προς την εγχώρια παραγωγή.

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Η Σωτηρούλα Χαραλάμπους, Γενική Γραμματέα της ΠΕΟ και συνάμα πρόεδρος του Δ.Σ. του ΙΝΕΚ-ΠΕΟ, θα απευθύνει χαιρετισμό στην εκδήλωσή μας. Θα σχολιάσει, βέβαια, τα κύρια συμπεράσματα της Έκθεσης και θα αναδείξει τη συνδικαλιστική διάστασή τους.

Στη συνέχεια, ο Ηλίας Ιωακείμογλου, για μια 20ετία τώρα επιστημονικός υπεύθυνος της ετήσιας Έκθεσης για την Οικονομία και Απασχόληση του Ινστιτούτου, θα παρουσιάσει πιο αναλυτικά και συγκροτημένα τις βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα της Έκθεσης για το 2023.

Όπως κάθε χρόνο, μετά την ολοκλήρωση της σημερινής εκδήλωσης, τόσο το συνολικό κείμενο της Έκθεσης όσο και οι σημερινές παρεμβάσεις θα είναι διαθέσιμα και ελεύθερα προσβάσιμα στις διαδικτυακό χώρο του Ινστιτούτου, στο www.inek.org.cy

Σας ευχαριστώ ακόμα μια φορά για τη τιμή που μας κάνετε να είστε σήμερα μαζί μας.